

har tænkt paa en Havn til 16 Fod, medens jeg tror, at den høitærede Minister har tænkt paa en Havn til 18 — det er jo de sidste Fod, der koste de fleste Penge — og det er saaledes ikke urimeligt, at der kan komme nogen Forskjel. Men hvad de Overflag angaar, som den ærede Minister fremkom med, støttende sig til Vandbygningsinspektøren, da skal jeg med den høitærede Ministers Tillæbelse bemærke, at jeg ikke tror, at dette Overflag er grundet paa nøiagtige lokale Undersøgelser, og det er jo ogsaa en Selsøjlge, at den Ingenieur, der skal udtale sig om, hvad et Anlæg vil koste, uden at have foretaget de nødvendige detaillerede Undersøgelser, maa tage Munden noget mere fuld, end han ellers vilde gjøre; han maa altid have Noget at løbe paa, og her gjælder desuden det Samme, som jeg nævnde før. Den høitærede Minister sagde nemlig i sit Foredrag, at Vandbygningsinspektøren var imod et Anlæg ved Hirtshals, og det faar jo altid Indflydelse paa en Mandes Skjøn, om han er for eller imod en Sag. Naar han skal udtale sit Skjøn om denne Sag uden videre Forundersøgelser, er det ganske naturligt, at han siger, at det vil koste 3 Mill. Kr., men et saadant Skjøn maa man heller ikke bygge paa. Jeg vil imidlertid sige, at selv om dette Anlæg vilde koste 3 Mill. Kr., vilde det paa ingen Maade være for meget, naar man tager Hensyn til den direkte og indirekte Nytte, et saadant Anlæg vil have for Staten. Vil man alene se hen til, hvad der spares ved den billigere Transport af Kreaturer — jeg skal ikke gjøre nogen egentlig Kalkule, men f. Ex. ansætte Fragtbepærelsen for hvert Kreatur i en større Transport paa 15—20,000 Strk. til $\frac{1}{2}$ £ — vil man se, at der her vil blive Tale om Summer, der kunne bidrage til at forrente en stor Del af Kapitalen. Man maa ligeledes se hen til den store indirekte Nytte, som Staten, saaledes som den ærede sidste Læser ganske rigtig bemærkede, vilde faae ved den gennemgaaende Trafik fra Norge over Sjælland, idet de nyeste Statsbaner vilde faae tilført en Røring, saaledes at Rentabiliteten vilde stige, og det er en meget betydelig Sag. Hensynet til Fiskerierne og overhovedet de øvrige Momenter, som jeg havde den Ære at udvilde igaa, tale allesammen for, at et saadant Anlæg vil forrente sig, baade direkte og indirekte. Hvad nu angaar den høitærede Ministers Udtalelser om denne Sag, paa hvilke vi maa lægge den største Vægt, saa forstod jeg den høitærede Minister saaledes: Den høitærede Minister sympatiserer med denne Sag, tror paa Muligheden af dette Anlæg og agter at fremme det. Dette er allerede overordentligt Meget, og dette skyldes vi den høitærede Minister Tak for. Den høitærede Minister tilspøiede imidlertid, at først skal Helsingørs Havn være færdig, men dette kan jo ske allerede i dette Aar, og det er altsaa

ikke nogen væsentlig Hindring. Dernæst tilspøiede den høitærede Minister, maatte vi tage fat paa en Havn i Kattegattet, og jeg antager, at den høitærede Minister derved sigtede til Frederikshavn. Da alle Forarbejderne hertil imidlertid ere fremmede, de have jo foreligget for os i Kommissionens Betænkning, er det jo ikke umuligt, at denne Sag kan komme til at ligge for til Efteraaret, saa at man for saa vidt ikke behøver at skyde denne Sag ud i en meget fjern Fremtid, men jeg vil dog tillade mig at henstille til den høitærede Minister, om vi dog ikke kunde undgaa selv en saadan Opfattelse. Den høitærede Minister mener, at en Havn i Kattegattet maa gaa forud for en Havn ved Hirtshals, men jeg vil henstille til den ærede Minister, om man ikke foreløbig kunde springe over Havnen i Kattegat og strax gaa til en Havn ved Hirtshals, og det af den Grund, at vi jo have flere Havne paa den nordlige Del af Vestsjælden, medens vi ikke have en eneste Havn paa Vestsjælden. Jeg tror, at Erangen til en Havn i Skagerak baade som Fiskerihavn, Trafikhavn og Nødhavn er saa sølelig, at man vistnok kunde se bort fra Unsikkerheden af Udvidelsen af Frederikshavns Havn. Man maa jo nemlig ikke glemme, at der allerede er en brugbar Havn der. Vi maatte i Sandhed være glade, om vi havde en saadan Havn paa Vestsjælden af Sjælland. Jeg vil altsaa henstille til den ærede Minister, om ikke Gangen i Udviklingen kunde blive noget forandret, saa at man strax gik til Skagerak istedet for nu at begynde med Frederikshavn, eller, hvis den ærede Minister ikke vil gaa ind paa dette, om der da ikke, ligesom det sker med Sernbanebygninger, at der tages fat paa forskellige Steder paa een Gang, ogsaa kunde tages fat samtidigt paa de to Havneanlæg. Den ærede Minister mener, at han vil kunne komme til at saone den nødvendige Stab af Vandbygningsingenieurer, men disse Sagers Udførelse sker jo i Reglen ved Entreprise, og Tilfynel er jo ikke saa overordentligt vanskeligt, hvorfor jeg ikke kan skjønne, at der er nogen tvungende Grund til at gaa successivt frem ved disse Anlæg. Jeg skjønner ikke rettere, end at, naar de nødvendige Midler bleve bevilgede, kunde man gaa til Skagerak samtidigt med, at man gik til Kattegat, eller ogsaa kunde man springe Kattegat over og strax gaa til Skagerak. Det er dette, som jeg, hvad Hirtshals angaar, skal henstille til den ærede Minister, idet jeg gjentager, at vi ere meget taknemmelige for hans sympatiske Udtalelser om Sagen. Jeg skal bemærke, at saa vidt jeg mindes, er der til det udvidede Havneanlæg ved Frederikshavn kalkuleret at ville medgaa 2½ Millioner Kr., og Summens Størrelse er altsaa ikke saa overmaade forskjellig fra den, som vi kunne komme til at yde ved Hirtshals. Med Bestemthed er-